

Co mogę zrobić, żeby przyczynić się do ograniczania smogu w mieście?

Jesień to ta pora roku, która dotychczas kojarzyła się Ślązakom z pięknymi pejzażami natury, cieplejszymi dniami, chłodniejszymi wieczorami. Aktualnie jesień kojarzy się mieszkańcom Śląska ze smogiem. Jak co roku, ten problem powraca do kraju nad Wisłą niczym bumerang. To zanieczyszczenie jest wynikiem działań człowieka, a także siły natury. Jak na ironię, smog jest szkodliwy nie tylko dla ludzkiego organizmu, ale również naturalnego środowiska, czyli roślin, zwierząt. Władze lokalnych miast, województw podejmują walkę ze smogiem, tworząc liczne inicjatywy. Czy mieszkaniec Świętochłowic, może ograniczyć smog w mieście? Owszem. Jak to zrobić? Szczegóły poniżej.

Smog – problem, z którym boryka się cały świat

Smog to nic innego, jak zanieczyszczenie powietrza, które powstało w wyniku działań człowieka (np. jazda samochodem, przemysł), a także niesprzyjających zjawisk atmosferycznych, zwłaszcza mgły. Na chwilę obecną wyróżnić można dwa rodzaje smogu – londyński (składający się z dwutlenku siarki, sadzy, pyłu, tlenków azotu) oraz typu Los Angeles (w jego skład wchodzi aktywne chemikalia nie związki organiczne jak aldehydy i nadtlenki, ozon, tlenki azotu, tlenek węgla).

Smog przybiera postać „chmury”, która roztacza się nad miastem, gdy warunki pogodowe są niesprzyjające (tzn. bezwietrzna pogoda, mgła, duża wilgotność).

Niestety, wdychanie „toksycznego koktajlu” może inicjować choroby. Początkowo mogą one przybierać postać kaszlu, ale w dłuższej perspektywie czasu pojawiają się choroby układu: oddechowego (np. astma), krwionośnego, nerwowego, a także nowotwory. Smog sprawia, że kobiety rodzą dzieci z mniejszą masą ciała. Naturalnie nasuwa się pytanie, co może zrobić zwykły mieszkaniec, aby ograniczyć smog w swoim mieście? Naprawdę dużo.

Jak świętochłowiczanie może ograniczyć smog w mieście?

Właściele domów jednorodzinnych powinni przywiązywać większą wagę do tego, co łąduje w ich piecach. Aby ogrzać dom, warto sięgać po materiały (np.: pellet, ekogroszek, biopaliwa), które są wysokoenergetyczne, ale i przyjazne dla środowiska. Niestety, palenie: sztucznych tworzyw (tj. plastik, lakierowane odpady), opadów mieszanych, tektur, papieru jest szkodliwe dla ludzkiego zdrowia i naturalnego środowiska. Co więcej, spalane śmieci są małym ładunkiem ciepła. Aby ogrzać dom, trzeba ich spalić w zdecydowanie większych ilościach.

Oczywiście, ważne jest nie tylko co palą, ale i w czym palą. Na całe szczęście zgodnie z zapisami § 8 uchwały nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 roku, tj. uchwały antysmogowej, Ślązacy do 31 grudnia 2021 roku byli zobligowani do wymiany starych, szkodliwych kotłów, instalacji wydzielającej ciepło czy przenoszące je do innego urządzenia na ekologiczne rozwiązania.

Do czego jeszcze mobilizuje ustawa?

Kotły, które były używane przez mieszkańców Śląska przed 1 września 2017 roku podlegają okresowi przejściowemu. Składa się na niego wiek i klasa posiadanej instalacji:

- Kotły z 2006 r. i starsze, lub bez tabliczki znamionowej należało wymienić do 31 grudnia 2021 roku. Zgodnie z zapisami uchwały są to instalacje eksploatowane w okresie powyżej 10 lat od daty ich produkcji lub nieposiadające tabliczki znamionowej,
- Kotły od 2007 r. do 2012 r. należy wymienić do 31 grudnia 2023 roku. Zgodnie z zapisami uchwały są to instalacje eksploatowane w okresie od 5 do 10 lat od daty ich produkcji,
- Kotły od 2013 do 31.08.2017 r. należy wymienić do 31 grudnia 2025 roku. Zgodnie z zapisami uchwały są to instalacje eksploatowane w okresie do 5 lat od daty ich produkcji,
- Instalacje spełniające wymagania w zakresie emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3 lub klasy 4 według normy PN-EN 303-5:2012 należy wymienić do 31 grudnia 2027.

Właściele domów jednorodzinnych, którzy pragną wymienić stare piece, kotły na paliwo stałe, czy też przeprowadzić termomodernizację w swoim domu, mogą starać się o dofinansowanie w ramach Programu „Czyste Powietrze”. Nadzernym celem programu jest minimalizowanie lub uniknięcie emisji pyłów, jak i innych zanieczyszczeń, które przedostają się do atmosfery bezpośrednio z domów jednorodzinnych.

A co z właścicielami lokali mieszkalnych?

Miasto Świętochłowice może udzielić dotacji mieszkańcom miasta, na potrzeby zmiany systemu ogrzewania na zasadach określonych uchwałą Rady Miejskiej nr XXXIII/279/20 z dnia 30 listopada 2020 r. w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowej ze środków budżetu miasta Świętochłowice na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych: osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe, osoby prawne, z wyłączeniem przedsiębiorców.

W praktyce oznacza to, że o dotację mogą stracić się zarówno osoby fizyczne, jak i prawne – za wyjątkiem przedsiębiorców, a także wspólnoty mieszkaniowe. Ważne, aby wnioskodawcy nie mieli żadnych zaległości finansowych wobec gminy (tj. mandat, opłaty lokalne).

Komunikacja publiczna? Dlaczego nie!

Mieszkańcy Świętochłowic, którzy na co dzień dojeżdżają do swojej pracy samochodem i jednocześnie pragną ograniczyć smog w mieście, powinni rozważyć transport komunikacją publiczną. Dlaczego? Tramwaje, pociągi nie stoją w korkach. Podczas jedno kursu pomieszczą więcej pasażerów, co przekłada się na mniejszą emisję spalin na jednego pasażera. Jeżeli kierowcy przesiadą się do autobusów, wówczas na drogach ruch będzie mniejszy. Co ciekawe, kierowcy zaoszczędzą również na dojazdach, ponieważ bilety są tańsze niż benzyna.

Zieleni nigdy dość

Zgadza się! Lokalna flora potrafi m.in. skutecznie oczyścić powietrze z zanieczyszczeń czy pochłoniąć dwutlenek węgla. Właśnie dlatego, mieszkańcy Świętochłowic, którzy pragną ograniczyć smog w swoim mieście, powinni zasadzić na swoich balkonach, parapetach, działkach zbawienną roślinność.

„Ciepłe Mieszkanie” – we wrześniu odbyły się spotkania dla Gmin

„Ciepłe Mieszkanie” to nowy program, którego najważniejszym celem jest poprawa jakości powietrza w Polsce. We wrześniu br. przedstawiciele śląskich gmin mieli doskonałą okazję, aby bliżej zapoznać się z samym programem, jak również zadać pytania doradcom Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, podczas jednego z trzech szkoleń. Spotkania zostały zorganizowane bezpośrednio przez WFOŚiGW w Katowicach.

Szkolenia dla Gmin „Ciepłe Mieszkanie”

Przedstawiciele śląskich gmin mogli wziąć udział w jednym z trzech szkoleń w katowickim Instytucie Gość Media (tnz. 13 września br., 20 września br., 27 września br.), organizowanych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. W szkoleniach uczestniczyli doradcy WFOŚiGW w Katowicach, którzy zarówno omawiali Program Priorytetowy „Ciepłe Mieszkanie”, a także odpowiadali na pytania uczestników spotkań.

Program „Ciepłe Mieszkanie” – jakie daje korzyści?

„Ciepłe Mieszkanie” to stosunkowo nowy program, jego głównym celem jest nie tylko poprawa jakości powietrza w regionie, ale w całym kraju nad Wisłą. Jaki jest jego budżet? 21 lipca br. ogłoszono wysokość budżetu „Ciepłe Mieszkanie”, który osiągnął kwotę 1,4 mld zł. Środki w ramach Programu zostaną rozdysponowane przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i trafią bezpośrednio do gmin. To właśnie gminy będą wspierać inwestycje realizowane w budynkach wielorodzinnych.

Działania w ramach Programu „Ciepłe Mieszkanie” mają na celu poprawę jakości powietrza, dzięki wymianie nieefektywnych źródeł ciepła oraz polepszenie efektywności energetycznej w budynkach wielorodzinnych. Oczywiście mając na uwadze, poszczególne lokalne.

Kto może zostać beneficjentem?

Końcowym beneficjentem Programu „Ciepłe Mieszkanie” jest osoba fizyczna, która posiada tytuł prawny do lokalu w wielorodzinnym budynku mieszkalnym. Dodatkowo spełnia kryteria dochodowe, przedstawione w Programie. Gminy, które zdecydują się na wcześniejsze podpisanie umowy z terytorialnym właściwym WFOŚiGW uzyskają 100% środków finanso-

wych, które są niezbędne do zrealizowania zadań zgodnych z Programem i to przez beneficjentów końcowych. Warto mieć na uwadze, że to właśnie gminy będą rozliczać inwestycje beneficjentów końcowych.

Co ciekawe, pierwsza umowa w ramach nowego, antysmogowego programu „Ciepłe Mieszkanie” została zawarta pomiędzy Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, a gminą Mysłowice. Sporządzony dokument potwierdzili własnymi podpisami – Tomasz Bednarek (Prezes Zarządu WFOŚiGW w Katowicach) oraz Dariusz Wójtowicz (Prezydent Mysłowic).

Umowa została podpisana podczas pierwszej konferencji prasowej nowo powołanego pełnomocnika Prezesa Rady Ministrów do spraw programu „Czyste Powietrze” i efektywności energetycznej budynków – Pawła Mirowskiego, który nowo sprawowaną funkcję łączy ze stanowiskiem wiceprezesa Na-

rodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Konferencja odbyła się pod koniec września br. Co ciekawe, wydarzenie zbiegło się z czwartą rocznicą uruchomienia Programu „Czyste Powietrze”. W trakcie konferencji, pełnomocnik szefa rządu dokonał podsumowania bieżących efektów Programu „Czyste Powietrze”.

– *Objąłem nową funkcję w głębokim przekonaniu, że poprawa jakości powietrza w Polsce to jedno z najważniejszych wyzwań w naszym kraju, gdyż walka ze smogiem nie oznacza jedynie dbałości o stan klimatu i środowiska. To nade wszystko wyraz troski o zdrowie Polaków i polepszenie codziennego komfortu ich życia, także poprzez inwestowanie w poprawę efektywności energetycznej budynków, ze środków dostępnych w ramach programu „Czyste Powietrze” (...) Program „Czyste Powietrze”, który wdrażamy od czterech lat, jest właśnie przykładem takiego myślenia w kategoriach dobra wspólnego, gdzie na uwadze mamy względy zarówno ekologiczne i klimatyczne, jak i społeczne oraz zdrowotne, wpływające na jakość życia mieszkańców. Dotychczasowe efekty realizacji programu „Czyste Powietrze” są pozytywne i bardzo wymierne. Udało się do tej pory wymienić niemal 500 tysięcy węglowych „kopciuchów”, co w praktyce oznacza pół miliona nowych, ekologicznych, znacznie mniej emisyjnych urządzeń grzewczych w gruntownie docieplonych domach – dodaje Paweł Mirowski, pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do spraw programu „Czyste*

Powietrze” i efektywności energetycznej budynków i jednocześnie wiceprezes NFOŚiGW.

Na co można przeznaczyć dotację z Programu „Ciepłe Mieszkanie”?

Dotacja z Programu „Ciepłe Mieszkanie” obejmuje koszty instalacji nowych źródeł ciepła spełniających wymagania „Ciepłe Mieszkanie”. Należą do nich: kocioł gazowy kondensacyjny, kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie, ogrzewanie elektryczne, pompa ciepła powietrze/woda lub pompa ciepła powietrze/powietrze albo podłączenie lokalu do wspólnego efektywnego źródła ciepła. Ponadto program stwarza możliwość realizacji instalacji centralnego ogrzewania oraz ciepłej wody użytkowej, wymiany okien i drzwi i wykonania wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła.

– *Program Ciepłe Mieszkanie jest uzupełnieniem programu Czyste Powietrze. Daje możliwość uzyskania wsparcia mieszkańcom budynków wielorodzinnych, bo do tej pory takiej możliwości nie mieli. To pierwsza umowa podpisana w ramach tego programu, ale zainteresowanie Ciepłym Mieszaniem jest duże. Mam nadzieję, że wszystkie samorządy, które mają na swoim terenie budynki wielorodzinne włączą się w realizację tego programu – podkreśla Tomasz Bednarek, Prezes WFOŚiGW w Katowicach.*

POZIOMY DOFINANSOWANIA DLA BENEFICJENTÓW KOŃCOWYCH – WŁAŚCICIELI LOKALI W BUDYNKACH WIELORODZINNYCH

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

CIEPŁE MIESZKANIE

POZIOM PODSTAWOWY:

Właściciel lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym, którego roczne dochody nie przekraczają kwoty:

120 tys. zł

POZIOM PODWYŻSZONY:

Osoba, której przeciętny miesięczny dochód na jednego członka jej gospodarstwa domowego nie przekracza kwoty:

1673 zł

w gospodarstwie wieloosobowym

2342 zł

w gospodarstwie jednoosobowym

POZIOM NAJWYŻSZY:

Osoba, której przeciętny miesięczny dochód na jednego członka jej gospodarstwa domowego nie przekracza kwoty:

900 zł

w gospodarstwie wieloosobowym

1260 zł

w gospodarstwie jednoosobowym

lub jest ustalone prawo do zasiłku stałego, okresowego, rodzinnego lub opiekuńczego

INTENSYWNOŚĆ DOFINANSOWANIA:

do 30% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż 15 tys. zł na jeden lokal mieszkalny

do 35% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż 17,5 tys. zł na jeden lokal mieszkalny dla budynków w miejscowości ujętej na liście najbardziej zanieczyszczonych gmin

do 60% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż 25 tys. zł na jeden lokal mieszkalny

do 65% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż 26,9 tys. zł na jeden lokal mieszkalny dla budynków w miejscowości ujętej na liście najbardziej zanieczyszczonych gmin

do 90% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż 37,5 tys. zł na jeden lokal mieszkalny

do 95% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż 39,9 tys. zł na jeden lokal mieszkalny dla budynków w miejscowości ujętej na liście najbardziej zanieczyszczonych gmin